

MEMORIAŁ

Generał Marii Wittek

FRAŃCOWIAK Gertruda ^{AK}
^{KG}
zd. Pieprzyk
ps. "Wisie"

Oddz. III

| 1915 - |

3378 | WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — FRAĆKOWIAK Gertrude
2d. Pieprzyk
3378 WSK

I/1. Relacja ✓

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora ✓

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... ✓

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 4

VI. Fotografie brak —

I/1. Relacje

- Trzy egzemplarze biogramu - relacji Gertrudy
Frąckonickiej opr. puc. Es 2. i D. Kr. K. 3, s. 1-3.

FRĄCKOWIAK Gertruda z d. Pieprzyk (1915 - ?) ps. Wisia, żołnierz ZWZ-AK, łączniczka w III Oddziale KG AK, Związek Odwetu

Gertruda Pieprzyk urodziła się 14 III 1915 r. w Oberhausen? jako córka Jana i Marii z d. Pentalska. Ukończyła średnią szkołę handlową.

Dane biograficzne G.F. pochodzą z jej własnego oświadczenia, złożonego 7 lipca 1945 r. w czasie przejmowania więźniów przez Główną Komisję Weryfikacyjną Sztabu Głównego PSZ w Bergen (osobą przesłuchującą ją była ~ Czarnocka Halina). G.F. wymienia jako swoich dowódców plk. Niepokójczyckiego ps. Franek i mjr. Hryniewicza. Stwierdza, że była łączniczką w III Oddziale KG AK (Wydział Saperów) w latach 1940-1944, że przysięgę odebrał „Janusz” i że działała także w RGO. Podała również, że mąż Józef Frąckowiak nie żyje i że dzieci nie posiada. Była aresztowana w Tomaszowie Mazowieckim 3 listopada 1943 r. i tam więziona. Oświadczyła też, że ma zamiar powrotu do kraju bo nie czuje się na siłach aby wejść do służby czynnej w PSZ na Zachodzie.

D.K.

Na wymienionym dokumencie znajduje się dopisana notatka z marca 1944 r., nieczytelnie podpisana i stwierdzająca, że „Wisnia” była w ZO (Związku Odwetu) w latach 1941/1942 oraz, że niezwyfikowana wróciła do kraju.

Nadanie Orderu por. Gertrudzie Frąckowiak ps. Wisia z Kedywu KG AK zostało zweryfikowane w Londynie w dniu 14 października 1960 r. (nr Krzyża 12674). W uzasadnieniu nadania ~~orderu~~ podano : „*Za wyróżnienie w akcjach bojowych w okresie konspiracji 1942-1944 i okazane męstwo podczas akcji styczeń-marzec 1944 odznaczona została w dniu 3 maja 1944 r. przez Dowódcę AK Orderem Wojennym VIRTUTI MILITARI kl. V.*” Odznaczona Krzyżem Walecznych w lipcu 1944 r.

D.K.

Opierając się na powyższym uzasadnieniu nadania orderu należy przyjąć, że G. F. po aresztowaniu i uwolnieniu? kontynuowała swoją służbę.

APAK, T: 3378/WSK; DW UdsKiOR, Spis VM Londyn, t. 1, s. 47; SPP, akta G. Frąckowiak; Polak B., *Virtuti Militari 1919-1997. Wybór źródeł*, Koszalin 1999, s: 362; Wesołowski, *Order VM...*, s. 551 i 721.

D.K.

FRĄCKOWIAK Gertruda z d. Pieprzyk (ur. 1915), ps. „Wisnia”, łączniczka ZO, ^{-Kedyw-}
WydZIAŁ Saperów w Oddz. III KG AK, więzień ~~gestapo~~ Ravensbrück

Gertruda Pieprzyk urodziła się 14 III 1915 r. w Oberhausen, (Nadrenia, Niemcy) jako córka Jana i Marii z d. Pentalska. Ukończyła średnią szkołę handlową.

W 1940 r. została zaprzysiężona pod ps. „Wisnia” przez kpt. Nawrota ps. „Janusz”, oficera dyspozycyjnego Związku Odwetu, do którego została przydzielona. Następnie od 1942 r. do 1943 r. była łączniczką płk. F. Niepokólczyckiego i mjr. Hryniewicza w Wydziale Saperów Oddz. III KG AK. Działała także w RGO. Dnia 3 listopada 1943 r. aresztowana w Tomaszowie Mazowieckim i tam więziona, potem przekazana do obozu w Ravensbrück a po wyzwoleniu przeszła do Bergen-Belsen. Tam zewidencjonowana przez Główną Komisję Weryfikacyjną AK, nie wyraziwszy zgody na wejście do PWSK, wróciła do Kraju.

Por. Gertruda Frąckowiak Rozkazem Dowódcy AK z 3 V 1944 r. (brak dokumentu nadania) została odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego VIRTUTI MILITARI. Nadanie zostało zweryfikowane przez Kapitułę Londyńską w dniu 14 października 1960 r. z nr. Krzyża 12674. W uzasadnieniu nadania podano: „*Za wyróżnienie w akcjach bojowych w okresie konspiracji 1942-1944 i okazane męstwo podczas akcji styczeń-marzec 1944 (rok służby 1944 to błędna informacja, była wówczas więźniem Ravensbrück – EZ)*”. Odznaczona również Krzyżem Walecznych w lipcu 1944 r.

Dalsze losy Gertrudy Frąckowiak nie są znane. Ewentualne uzupełnienia zostaną umieszczone w tonie IV *Słownika VM Kobiet*.

Mąż Józef Frąckowiak zmarł przed 1945 r., małżeństwo było bezdzietne.

APAK, T: 3378/WSK; DW UdsKiOR, Spis VM Londyn, t. 1, s. 47; SPP, TP.1, G. Frąckowiak (oświadczenie własne z VII 1945 r.), Wykaz VM 68/15, poz. 14;

Polak B., *Kaw. VM...*, s. 409; Wesołowski, *Order VM...*, s. 551 i 721.

FRITZ Emilia Olga zob. LEWANDOWSKA Emilia Olga

FRĄCKOWIAK Gertruda z d. Pieprzyk (1915 - ?) ps. Wisia, por., łączniczka w Wydziale Saperów w III Oddziale KG AK, w Związku Odwetu, więzień gestapo

Gertruda Pieprzyk urodziła się 14 III 1915 r. w Oberhausen? jako córka Jana i Marii z d. Pentalska. Ukończyła średnią szkołę handlową.

Dane biograficzne G.F. pochodzą z jej własnego oświadczenia, złożonego 7 lipca 1945 r. w czasie przejmowania więźniów przez Główną Komisję Weryfikacyjną Sztabu Głównego PSZ w Bergen (osobą przesłuchującą ją była Halina Czarnocka [VM]). G.F. wymienia jako swoich dowódców płk. Niepokólczyckiego ps. Franek i mjr. Hryniewicza. Stwierdza, że była łączniczką w III Oddziale KG AK (Wydział Saperów) w latach 1940-1944, że przysięgę odebrał „Janusz” i że działała także w RGO. Podała również, że mąż Józef Frąckowiak nie żyje i że dzieci nie posiada. Była aresztowana w Tomaszowie Mazowieckim 3 listopada 1943 r. i tam więziona. Oświadczyła też, że ma zamiar powrotu do kraju bo nie czuje się na siłach aby wejść do służby czynnej w PSZ na Zachodzie.

Na wymienionym dokumencie znajduje się dopisana notatka z marca 1944 r., nieczytelnie podpisana i stwierdzająca, że „Wisia” była w ZO (Związku Odwetu) w latach 1941/1942 oraz, że niezwerifikowana wróciła do kraju.

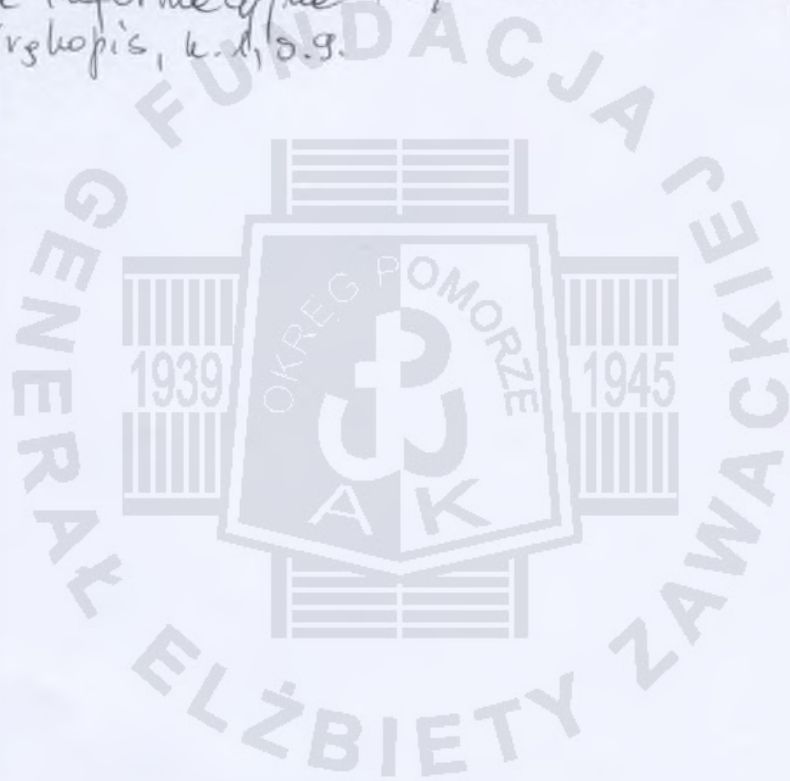
Nadanie Orderu por. Gertrudzie Frąckowiak ps. Wisia z Kedywu KG AK zostało zweryfikowane w Londynie w dniu 14 października 1960 r. (nr Krzyża 12674). W uzasadnieniu nadania podano : „*Za wyróżnienie w akcjach bojowych w okresie konspiracji 1942-1944 i okazane męstwo podczas akcji styczeń-marzec 1944 odznaczona została w dniu 3 maja 1944 r. przez Dowódcę AK Orderem Wojennym VIRTUTI MILITARI kl. V.*” Odznaczona Krzyżem Walecznych w lipcu 1944 r.

Opierając się na powyższym uzasadnieniu nadania orderu należy przyjąć, że G. F. po aresztowaniu i uwolnieniu? kontynuowała swoją służbę.

APAK, T: 3378/WSK; DW UdsKiOR, Spis VM Londyn, t. 1, s. 47; SPP, akta G. Frąckowiak; Polak B., *Kaw. VM...*, s. 409; Wesołowski, *Order VM...*, s. 551 i 721.

1/2. Dokumenty sensu strictly dot. osoby relatora:

- Zaświadczenie o aresztowaniu i uwięzieniu w Ravensbrück i in. z dn. 22/3-1949. (Londyn). Rękopiś, kserokopia. k. 1, s. 1.
- Zaświadczenie weryfikacyjne, Londyn 14. października 1960. 2 G. Kolo. AK. Msp. kserokopia k. 1, s. 2.
- Dokument sztabu głównego - Głównego Kom. Weryfikacyjnego AK dot. działalności wojskowej Gertrudy Frąckowiak. Druk/rękopiś. kserokopia. k. 2, s. 3-6.
- Potwierdzenie nadania Krzyża srebrnego Orderu Wojennego V. M. por. Gertrudzie Frąckowiak (błąd w piśmie). Msp. pułkowy pułk M. Sulejki i W. Mentala w r. 2007. k. 2, s. 18.
- Karta informacyjna Frąckowiak Gertrudy, Bergen, 7. VII. 1975. Druk/rękopiś, k. 1, s. 9.

Fragkowiak Gertruda

14.3.1915 Oberhausen

ps. "Wisla"

S. 5180/m

Od 40v. K. G. Odd. III - Trzebnica
3. XI 43 mieszkała w Hirschen Trossen
Ravensbrück, Bergen-Belsen
Niezaryfikowana - miała do kraju
243-49 Hirschen

uwaga:
"Wisla" była w 2.0. - gwałtowna
jako Trzebnica "Jasna" (oficer saper). w latach
1941/42 1949.

ref. S. P. P. W1
copyright : S. P. P. London

1/2-2

odsuborano
[Signature]

Londyn, 14. października 1960.

L. ds 729/60

ZASWIADCZENIE WERYFIKACYJNE.

Mł. Komendantka (Pporucznik)
FRACKOWIAK Gertruda.
Pseudonim: "Wisła"

Za wyróżnienie w akcjach bojowych w okresie
konspiracji 1942-1944 i okazane męstwo podczas akcji
styczeń-marzec 1944 r. odznaczona została w dn. 3.V.1944 r.
przez Dowódcę Armii Krajowej

Orderem Wojennym "VIRTUTI MILITARI" Kl. V-ej.

Za zgodność

[Signature]

J. Garliński.

- Wzruszenie V. M.

Nr. 12674

[Handwritten mark]

ref. S. P. P. Kw1
copyright: S. P. P. London

dział pracy... *Łacmus*

ip. l. cz. nan. dyw.

Łazwisko i imiona... *Trockowiak Bartmala*

/pod którymi przebywa obecnie/

Kolejne pseudonimy z datami ich używania... *Wisła*

- SZTAB GŁÓWNY -

Główna Komisja Weryfikacyjna K.

Data wpływu: *12/19*

Za: *[Signature]*

Stopień... *Wódz*

I.	Urodzenie	data	14. 11. 1915	miejsce	Obokhan	powiat	Łódzki
		Miejsce	Miejscowość	Obokhan	powiat	Łódzki	województwo
II.	Wyznanie Narodowość	a/ b/	a/ <i>rym - kat</i>	b/ <i>Gohka</i>			
III.	Stosunek rodzinny	Stosunek cywilny	Jednym z trzech nazwisko panienskie <i>[Signature]</i>				
		Imię nazwisko	Imię	Wyznanie	Narodowość	gdzie obecnie	
		<i>Jan</i>	<i>rym - kat</i>	<i>Gohka</i>	<i>Łódź</i>	<i>miasto</i>	
		Imię i imiona i daty ur./	Gdzie się obecnie znajdują?				
IV.	Wykształcenie cywilne na 23/10 i 11/12	Srednio /ilosc klas; egz. dojr.	<i>średnie (handlowe)</i>				
		Wyższe egzaminy, posiadany tytuł naukowy, np. dipl. nauk.					
		Stan cywilny	Stan wojny	Widomości fachowe, nabyte w niewoli, mogą być wykorzystane w życiu cywilnym			
V.	Wykształcenie wojskowe	Stan cywilny	<i>[Signature]</i>				
		Stan wojny	<i>[Signature]</i>				
		Stan cywilny	.. jakim kierunku. Dział służby wojskowej lub sp. nowala rodzaj specjalności. Chce się przed chciałoby być użyt. obecnie?				

VI.	Dobra znajomość języków obcych	w/w piśmie w mowie
VII.	Ciepły i uczynny	takie K. W. Lipiec 1944 r. nr 419 w piśmie
VIII.	Wzrost i kondycja ciężar ciała i siły	
IX.		<p>a/ Czy chce się na białach do służby czynnej w najbliższym czasie? nie</p> <p>b/ Czy przystałaby pozostać w służbie czynnej w razie ewentualnej demobilizacji? nie</p> <p>c/ Jakie możliwości pracy widzi w razie przymusowej demobilizacji na obczyźnie i jakie ma do tego przygotowanie?</p> <p>d/ Jaki posiada dokument, stwierdzający czy stopień oficerowski w razie braku podaje do najniższej nazwiska dwóch oficerów, którzy mogą posiadać stopień oficerski stwierdzając.</p> <p>e/ W razie wyłączenia się do służby w lotnictwie lub marynarce, czy zgodziłby się na wstąpienie i pełnienie tam służby w stopniu niższym od posiadanego, w przypadku braku statusu odpowiadającego jej obecnemu stopniowi?</p>

ZINNE 7 2001

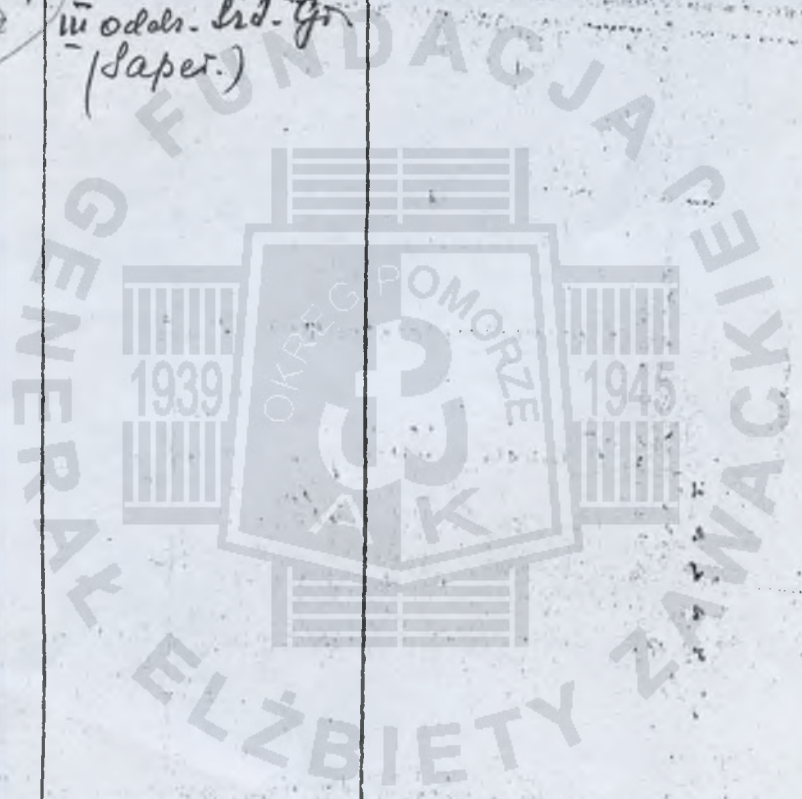
x/ sc.pkt. e/ podać w której ze służb: marynarka czy lotnictwo.

ref. S. P. P. *KW*
 copyright : S. P. P. London

I/2-5

Przebieg choroby wojennej
do daty wycołnienia z wojennego rejonu
również pobyt w niewoli

Stopień	Kiedy od - do	Formacja /oddział po oddział/	Wysokość funkcja	Uwagi
	1940 - 1944 2 32	Wartownia w oddz. lś. gr (Saper.)	Technik	

Ważność powyższych danych dat stwierdzam pod odpowiedzialnością

/ miejsce, data, podpis/

Bergen, 7/VII. 45

Frachon S. J. L. da

E S O II

/ stan fizyczny - wypełnia lekarz/

/data i podpis/

E S O III

Opinia komendanta obozu		Opinia komendanta i konspir. lub moral. zaufania wzniesion przez dyw. Armię Kr.
<p>Czy pracowała w czasie pobytu w niewoli i w jakim kierunku /osiągnięte rezultaty/</p> <p>Znam z Bergen-Belsu, porządek po uwolnieniu przy rezerwach i z nerwami podjętych rozważań. Wracając robi dobrze. Wbudna zaufanie. Herasucy</p> <p>21/III 45</p>	<p>Z wyuczenia kowalich, kryptolowców i pseudonimem, że pracowała w III Oddz. - Ird. Gł. (Sep.)</p> <p>Herasucy</p>	
Ogólna charakterystyka pod względem ideowym, politycznym i zachowania się w obozie.		

/data i podpis/

1/2-7
nie mylić z
Franki wice Helme LWP,
Forschlun wice Poselie AK Kraków

zapytać Klednik
Kwasniewska
Chojnicki
SPP
KHK

MS I 03

Gertruda FRĄCKOWIAK ~~Frąckiewicz?~~

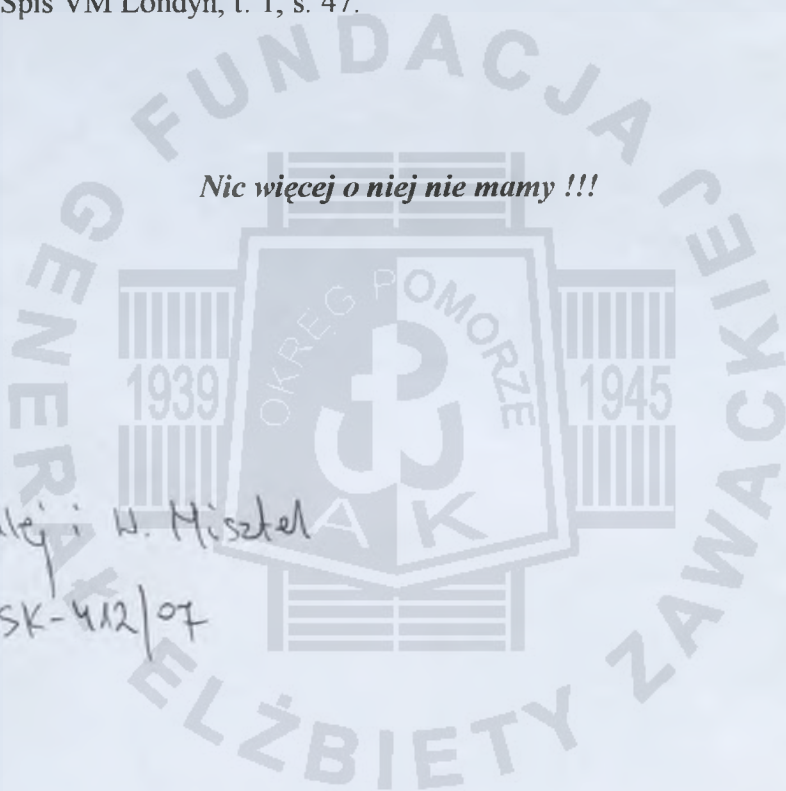
Nadanie Krzyża Srebrnego Orderu Wojennego Virtuti Militari por. Gertrudzie
Frąckiewicz ps. Wisia z Kedywu KG AK zostało zweryfikowane w Londynie w dniu 14
października 1960 r. z nr. k. 12674.

Źródła:

DW UdsKiOR, Spis VM Londyn, t. 1, s. 47.

Nic więcej o niej nie mamy !!!

Przyjęli M. Sulej i W. Miszel
l.dz. 1754/WSK-412/07

FRACKOWIAK Gertruda

DW UdsKiOR, Spis VM Londyn, t. 1, s. 47.

1945

1/2-8

Rożk. 25/VII 45

oboz. Cynobly 1

leg. 9990/1449

nr.

Hej

Nazwisko i imię

Frachonak Gertruda

Nazwisko i imię panienskie

Frachonak

Miejsce i data urodzenia

Oberhausen 14. III. 1915 r.

Imiona rodziców i nazwisko panienskie matki

Jan Maria Gertruda

Wyznanie

Wyzn. - kat.

Str. 101

Ostatni adres

Warszawa - Okopowa 59.

Wykształcenie

srednie

30/48

Wykształcenie przydatne w wojsku

Wyszkolenie wojskowe

12/19

Praca społeczna

W. J. O. Warszawa - Komitet Polski

Organizacja niepodległościowa

N. K.

Data zaprzysiężenia w wojsku

1940 r. (Janusz adiutant pułkowy)

Przydział i funkcja w konspiracji

Teoretyk

Przydział i funkcja w powstaniu

-

Funkcje w obozie

-

Obozy i komenderowki

oboz. Tomaszów Maz. Rawensbrück - Bole

Zamiary po demobilizacji

powrót do Kraju

Uwagi

powrót na p. Franka i major Szymonowicz (Wierokulczycki)

Stwierdzam w śnoredcznym podpisem wierogodnosę wymienionych danych,

Zdaje sobie sprawę z odpowiedzialnoscią za zgodnosę ich ze stanem faktycznym.

o ile budyli wzdpienosci
ze byta w A.K.

Podpis

Hej

Frachonak Gertruda

Data Bergen, 7/VII 45

Była Tomaszów, Janusza (20.)
w datach 41-42. + Prudnicka - III/49 r.

III/5. Inne:

- Pismo - NIE WYSTANE - do Danuty Frąckowiak, Poznań.
9. I. 2006. K. 1, S. 1. (puekiślowe ofóliem),

nie wystarczy

III | 5-1

Toruń 9 I 2004 r.

Pani Danuta Frąckowiak
ul. Winogrody 42 B
61-663 Poznań

pozdrawia

Wysłane
moje konto WSK

Szanowna Pani,

W imieniu prof. Elżbiety Zawackiej przesyłam serdeczne życzenia pomyślności w Nowym 2004 Roku.

Zwracam się do Pani także z następującą prośbą. Poszukujemy pilnie wszelkich danych o Gertrudzie Frąckowiak z d. Pieprzyk, Kedyw KG AK, odznaczonej Orderem Virtuti Militari. Czy jest to może Pani krewna? Posiadamy o niej niewiele informacji (biogr. załączam). Będziemy wdzięczni za przesłanie jakichkolwiek danych na jej temat. Biografia jej znajdzie się w I tomie mającego się wkrótce ukazać *Słownika Biograficznego Kobiet Odznaczonych Orderem Wojennym Virtuti Militari* i w związku z tym proszę o jak najszybszą odpowiedź.

Jesteśmy ciekawi Pani opinii na temat *Sylwetek kobiet-żołnierzy*? Czy może Pani przesłać swoje krytyczne uwagi? Obecnie trwają prace nad II tomem i poszukujemy nazwisk kobiet-żołnierzy, których postacie mogłyby znaleźć się w tym tomie a także ewentualnych autorów i współautorów sylwetek. Może ma Pani jakieś propozycje? Będziemy wdzięczni za wszelką pomoc.

Z wyrazami szacunku

Dorota Kromp
Dokumentalistka Archiwum WSK

V Nazwiskowe Karty - u
informacyjne 2487

T: 3378 | WSK

MS/...

1. N Frąckowiak P 2 d. Piepryk

2. I., ps. Gertruda "Wisła"

3. ur.

4. st. ppw Ak

5. Org.

6. przydz. Redn. K9 939

Link do B Polak
226 9. 762
Książki i Angielski
projekt Vani

7. funkcje

W Internecie
Frąckowiak Danuta
Pomoc
tel 061/8238948

SPP 8. nr

12674

9. źr.

Wzrost. 5,721,551

nieodbito

- 1 Frockowiak Gertonele, 1939, ppow, 126⁷⁴77, 17K Kedyu Kedy, ps "Winnia" S.72 55
- 2 H4 1978/27
- 3 B Polak Wybor Wrodek, 0.362; Mow "Winnia" Kedyu Kedy, 729, 14.10.60 Co oznacze 729?
- 4
- 5

25 XI 02 tel do Frockowiaka, Permani Memorial
 iTK Wilno
 nie ma prawa roszczenia

H4 1978/27
 napisal londyn

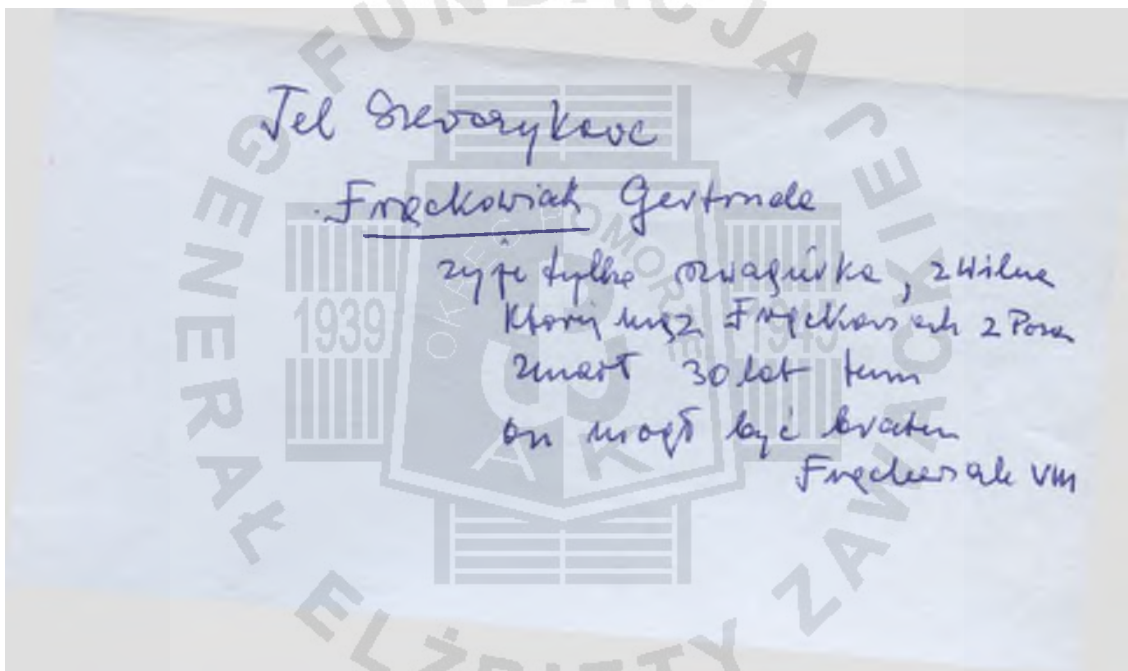
bydnie smutki, m kuryndu wyze
 zmow 30 let km
 uprute me FAPAK
 w 2002 w 100 w

UM

FRACKOWIAK Gertrude

- mystro list do Centr.
Biuro Adresowepon 2 1939 1945
o adres.

26/03 r.

Ulu

Fragkowiak Gertrude

tel 251102 SZ do Fragkowiak Danuta,
craulini Memoriał z PK Wilm

(Cmunkowyne u Permann)

Szukamini: Fragkowiak Danuta Vzd ... 345 nie wie
nie o krewnych swojego męża, pochodzącego
z Poznania.

opłaćte
100.- w me
Memoriał

Proszę szukać informacji w kurymś
męża, starych ludzi i che znieć do SZ

L

FK-W-va

V M

FRĄCKOWIAK Genralica

ppor., ps "Piesia"
ld 5, nr 12644

Kob. P. Pesotowski, Order Virtuti Militari
i jego kawalerowie.

Wellenack Press, Orlando, Florida, USA
str. 72, 1992.

Wien 99

FRAĆKOWIAK Gertruda

